

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahét nap
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszam-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 150. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913. július 2.

Új háború a szomszédban.

Hány vezéreiket irtunk pár év alatt folyton új és új háborúról: ki tudná azt hamarjában elősorolni?

A XX. század a humanizmus századának nevezi magát s bizony kevés század volt a történelemben, mely véresebben indult a mi hires humanus századunknál.

Csak két év alatt immár a harmadik véres háborút érzük meg. Alig végződött be az olaszok tripoliszi hadjárata, kitört a négy balkáni király háborúja a törökkel. Ez a hadjárat még be sem fejeződött békekötéssel s már új vérontás veszi kezdetét egyfelől Bulgária, másfelől Szerbia és Görögország közt.

S ezek az egymásból folyó, egymással szinte logikai kapcsolatban álló háborúk itt viharzanak le közvetlen közelünkben, határaink mellett. Csak egy szikra pattanjon át: benne vagyunk mi is a tűzben.

Az olasz-török háború előtérbe hozta a bennünket közvetlenül érdeklő kérdést: a Balkán-kérdést.

Addig, a míg a Balkán török uralom alatt állott, számunkra a Balkán csak a földrajzi szomszédság jelentőségével bírt. A mint a török birodalom testéről leszakadtak az önálló Románia és Szerbia, eszünkbe kellett jutni, hogy az államok lakosságával fajrokon milliók élnek a mi határainkon belül is, a kikre nem lehet közömbös az önálló szerb és oláh állam léte. A most lezajlott háború a balkáni felszabadult népek önértékét még jobban fokozta. Mi lesz, ha a bolgár-szerb háború esetleg a szerbek javára dől el?

Résen kell állanunk és gyűjteni az erőt, mert a népek e rettentő, véres leszámolásának mi nem igen fogunk mindvégig érdektelen nézői maradni.

Szokás a balkáni mozgalmakkal kapcsolatosan falra festeni a nagy szláv-germán mérközést. Mintha Németország újabb nagy katonai erő kifejtése is erre utalna. Lehetséges, hogy ez is el fog következni. Ránk nézve azonban sokkal közelebbi jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a két szomszédos balkáni állam, Románia és Szerbia határozott terjeszkedő politikára tértek át s már olyan területekre is szemet vetettek, a melyekre néprajzi alapon sem lehet semmiféle igényt támasztaniok.

Románia nem elégszik meg az-
al, hogy Szilisztriát kizsárolta a bolgároktól, hanem további területeket is el akar szakítani a bolgár állam régi területéből. Szerbia pedig, még egy év előtt a „balkáni népek felszabadításáért“ kötött kardot, most felszabadított balkáni bolgár százezreket akar a levetett török járom helyett szerb iga alá hajtani. Nyilvánvaló, hogy mindketten a legszimpatikusabb és ami fő: ránk nézve semmiképpen sem veszedelmes balkáni állam, Bulgária rovására akarnak gyarapodni.

Önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy mi lesz akkor, ha ezek a jó étvágyu balkáni államcskák már nem fognak elfogyasztani valót találni a Balkánon?

Ne feledjük, hogy Bosznia lakosságának többsége szerb, Dalmáciáé szintén, a 8 horvát-szlavonországi megye lakosságának jó része ugyancsak szerb, a tartományaink

többi lakosa tulnyomólag horvát, vagyis csak vallásra nézve különböző a szerbtől. Bosznia politikai szervezete — a katonaságtól és a katonai kezelés alatt álló vasutól eltekintve — horvát-szerb, Dalmáciából napjainkban szoritotta ki az olasz és német nyelvet szintén a horvát-szerb, Horvát-Szlavonországekban pedig szemünk előtt és a mi tehetetlen elnézésünk mellett horvátosítják el magyar véreinket. Még az államvasut maradt meg a magyarság üterének s most várjuk szorongva és aggódva, mikor fogja ezt az utolsó magyar üteret is megmérgezni a „horvát-magyar testvériség“ teljesen értéktelen üres jelszaváért a horvát-szerb terjeszkedés?

A hogy nőnek Bulgária rovására a többi balkáni államok, úgy nő a veszedelem Magyarországra nézve. Emlékezzünk csak a trialista-pörre és a hajdudorogi püspökség ellen kifejtett agitációra.

Háború fenyeget, talán kezdődik is a Balkánon újra. Ez a háború még közelebbről érint bennünket, mint a török-balkáni hadjárat. Az erőviszonyok olyan elosztása lesz e háború eredménye, amely most már legközelebből érdekel bennünket is.

*

A kormány és a fiumei tanácsosok lemondása. Fiumében a rappresentanza után lemondottak a városi tanácsosok is. Erről a belügyminiszteriumba még hivatalos jelentés nem jött. Ezt bevárják és a kormány részéről csak azután történik konkrét intézkedés, amennyiben gróf Wickenburg István fiumei kormányzó megteszi erről jelentését.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János

kötés-gyárában
(Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készítettnek. Telefon 419.

A Balkánon vér folyik újra.

Semmi okunk a bankódásra amiatt, ha Románia a maga függetlenségét szállítja Oroszországnak s eloson a hármasszövetségtől, amelynek virulását köszönheti.

Lehet, hogy a balkáni mámor egy pillanatra megszállja Romániát s a könnyen hevülő Oroszország protektorságában keresik a segítő hódító törekvésekhez.

A Balkánon bármennyire kicsinyítsék is hivatalos híradások, rendszeres harc folyik. Igaz, ultimátum nélkül. De a tényen ez csak annyit változtat, mintha egy halotról hivatalosan megállapítják, hogy jogos önvédelem közben kapta a halásos készsúrát.

Bulgária hadban áll Szerbiával, Görögországgal. Montenegró intésre vár és lesben Románia.

Apadnak a békeremények.

Bécs, július 1.

A legutóbb ideérkezett jelentések szerint a szerb-bolgár konfliktusban lényeges rosszabbodás állott be. A határokon álló szerb és bolgár csapatok közötti harcok veszedelmes arányokat kezdenek ölteni. Most derült ki, hogy az első jelentések még rózsás színben látták a helyzetet. A szemben álló ellenséges csapatok parancsnokai már aligha tudják megfékezni a katonák harci kedvét. Az itteni diplomáciai körök azonban még nem tettek le a békés megoldás minden reményéről, bár elismerik, hogy a véres bolgár-szerb összetűzések által teremtett új helyzet igen veszedelmes.

Elindult a görög flotta.

Athén, jul. 1.

A görög flotta parancsot kapott, hogy haladéktalanul induljon Tzagizi és Eleuthera felé.

Bolgárok támadása.

Belgrád, jul. 1.

Szalonikiból érkező jelentések szerint a bolgárok megtámadták a görögök hadállásait az egész vonalon. Gewgheli ellen írtézett támadás után ma az Orszáno-Pravist-hadállás ellen intéztek a bolgárok támadást.

A bolgár helyőrséget lefegyverezték.

Szalonoki, jul. 1.

Miután a bolgárok az egész vonalon hadüzenet nélkül megkezdtek a támadást, a görög kormány felszólította a Szalonikiben levő bolgár őrcsapatokat, hogy egy órán belül szolgáltatassák be a fegyvereiket.

Szaloniki, jul. 1.

Miután a bolgár csapatoknak adott határidő letelt, anélkül, hogy a bolgár katonák fegyvereiket átadni hajlandók lettek volna, a görög csapatok tüzelni kezdtek a bolgár csapatokra.

Szaloniki, július 1.

A bolgár helyőrség megadta magát a görög hatóságoknak. A városban a nyugalom helyre állott.

Szerbia mozgósított.

Belgrád, jul. 1.

A kormány utasította a hadvezetőséget, hogy a bolgárok támadásai következtében szükségessé vált katonai intézkedéseket haladéktalanul keresztül vigyék.

Utolsó figyelmeztetés.

Belgrád, július 1.

A szófiai, belgrádi és aténi orosz követek ma utolsó komoly figyelmeztetést fognak a három kormányhoz intézni, hogy a megkezdett ellenségeskedést azonnal szüntessék meg. Együttal sürgetni fogják a négy miniszterelnök pétervári találkozását. Franciaország képviselői ezt az orosz lépést támogatják.

Koronatanács Belgrádban.

Belgrád, július 1.

Tegnap a király elnöklete alatt minisztertanács volt, melyen a trónörökös és György herceg is részt vett. A trónörökös a tanácskozás előtt külön kihallgatáson volt Péter királynál és beszámolt a hadsereg hangulatáról.

A ujfalu választás.

Vasárnap lesz a jelölés.

Bár Ertsey Péter még nem adta be lemondását, de a körülményekből ítélve a lemondás most már még e hét folyamán meg fog történni. A kerületben a vezetők már tudják is a lemondás napját, csak nem hozzák nyilvánosságra. A munkapárt ugyanis vasárnap Berettyóujfaluban pártértekezletet tart, melyen fogantositani fogják a jelölést. Ciffra Kálmán biharkeresztesi főszolgabíró nyugdíjaztatásával az értekezlet előtti napon foglalkozik a megye törvényhatósága. A közgyűlésre holnap, csütörtökön készíti elő a nyugdíjazás iránti kérelmet a nyugdíjbizottság. A kerületben a hangulat nagyon csendes. Beszélik, hogy Leszkay, az ellenzék jelöltje, ha jelölni is fogják az idő rövidségére való tekintettel nem fogja végig küzdeni a választási előkészületeket. Ciffra személye ugyanis oly közszeretben és tiszteletben áll, hogy a függetlenségi táborban is a vezetőemberek személyes jóbarátai és tisztelői s így tartózkodni fognak a választástól. Leszkay valószínűleg rövid küzdelem után vissza fog lépni. Tegnap különben a választás főszereplői Nagyváradon tartózkodtak és a főispánnál értekezletet tartottak.

A választási elnök a multban Órley György királyi közjegyző volt. Az idén azonban lehetséges, hogy nem fogadja el a tisztséget és akkor a munkapárt valamelyik oszlopos tagját kéri fel a központi választmány a választás vezetésére. Kombinációba van véve Jankovits Jenő árvaszéki ülnök is, aki valószínűleg vezetni is fogja a választást. Ez esetben a küldöttségi elnök Miskolczy Pál berettyóujfalui körjegyző lesz.

A választás ideje még most egyáltalán nem tudható pontosan. E hó második felében azonban föltétlenül meg lesz tartva.

Az egész ellenzék egyesülése.

Valamennyi ellenzéki párt egyesülése közel áll a megvalósuláshoz s úgy az egyesülés megtörténtét, mint a programot, amelyet valamennyi párt a magáénak vall, már legközelebb publikálják.

Kurta a program. Két szakaszba foglalhatták a tartalmát:

1. A rendszer megdöntése.

2. A választási jog az ellenzék által megszövegezett alapon.

Az ellenzéki vezérek közt, Károlyi Mihály gróf közvetítésével, a megállapodás végleges. Ugy Andrássy Gyula gróf, mint Vázsonyi Vilmos hozzájárultak a proпозиciókhoz, amely a két programpontra végrehajtásáig mellőz mindent, ami a pártokat egymástól elválasztaná. Hogy a munkapárti disszidensek csatlakozására is mód nyujtassék: mellőzik a reparáció kérdését is.

Az egyesült ellenzékiek végrehajtó szerve a már létező intéző-bizottság lesz, amelynek számát szaporítják egy Andrássy-pártival és egy demokratával: bizonyosan Vázsonyi Vilmossal. Lehetőleg a disszidáltak egyik tagjával.

Tisza Kálmánné halála.

Tegnap reggel már az egész ország tudta Tisza Kálmánné halálát. Az elhunyt iránt érzett általános tiszteletéről és szeretetről tesz tanuságot az a rengeteg részvétlívrat, mely az ország minden részéből érkezik részint Gesztre, részint Kocsordra. Különösen sokan nyilvánítják részvétüket Biharvármegyéből, honnan több mint 100 lívrat érkezett tegnap Gesztre.

A részvétlívratok között ott van öfelsége a király is.

A király részvéte.

A király gróf Tisza István miniszterelnökhöz édesanyja elhunyt alkalmából a követező Bécsből keltezt lívratot intézte:

Gróf Tisza István miniszterelnökömnek Budapest. Mély sajnálattal értesülvén édesanyja elhunytáról, önnek szívből jövő legmelegebb részvéteimet fejezem ki.

Ferencz József.

Hogy névszerint kik küldtek még részvétlívratokat, azt nem lehet felsorolni, mert legnagyobb részük nincs is felbontva. Tisza István és Tisza Kálmán grófok ugyanis még nem érkeztek haza. Geszten ifj. Tisza István gróf tartózkodik fiatal feleségével és most ők intézik a legsürgősebb dolgokat. Tisza István tegnap testvérei társaságában Nyirbaktára érkezett. Megrázó volt a viszontlátás. A miniszterelnök szemében könny esillogott, mikor édes anyja tetemei mellett megállott. Tisza István intézkedett, hogy a holttestet Gesztre szállítsák.

Az elhunyt teteme csütörtökön reggel 7 órakor érkezik a nagyszalontai pályaudvarra. Ugyanakkor érkezik meg Tisza István és Tisza Kálmán családja is. Nagyszalontáról Gesztre viszik a koporsót és ott fogják örök nyugalomra helyezni a családi sírboltban.

A temetés részleteire különben eddig még nem történt intézkedés.

Biharvármegye, melynek törvényhatóságában, mint virilisek szerepelnek a Tisza grófok és amely vármegye beléletében a legintenzívebb tevékenységet fejtette ki Tisza István, méltó módon akarja részvétét kifejezni a Tisza családnak. Tegnap a vármegye nevében Fráter Barnabás alispán részvétlívratot intézett Tisza István grófhöz és Tisza Kálmánhoz. Ugyancsak részvétlívratot küldött Miskolczy Ferenc főispán is.

Fráter Barnabás alispán tegnap meg-

rendelte a vármegye koszoruját. A hatalmas koszoru díszes szalagján a következő felirat van:

Biharvármegye — mély részvétellel.

A temetésen a vármegye küldöttségileg képviselteti magát. A központi tisztikarnak számos tagjain kívül a vidéki tisztviselők is nagyszámban jelennek meg.

Tegnap már a Gesztel szomszédos Inádra megérkeztek a Markovits-család tagjai, akik a temetésen teljes számban vesznek részt.

VÉGE a gorombáskodásnak

Reform a rendőrségen.

*

Aki a fenti címet elolvassa, az bizonyára egy szebb jövő felvirradására gondol, ahol már nem lesznek rendőri brutalitások. A polgári fantáziának kissé nehéz feladat ezt az ideális állapotot elképzelni. Mindenesetre figyelemre méltó körülmény már magában véve az a tény is, hogy egyáltalán felmerülhet ennek a reménye is.

A nagyváradi rendőrség egy ósdi szokást vet sutba, amikor a tegnapi napon életbe léptetett egy új rendszabályt, amely nagy megnyugvást kelthet a közönségben és szimpatikusabbá teheti a rendőrséget is.

Nagyon sok esetben előfordult már, hogy előállítottak uri embereket a rendőrségre és a kapusszobában olyan dolgok történtek vele, amelyek miatt felháborodott. Legutóbb egy fővárosi újságíró került az obskurus szobába, ahol állítása szerint, durva hangon támadtak rá. A szolgálatban lévő rendőrtiszt behívta a három rendőrt, kikérdezte őket és kijelentette az újságíró előtt, hogy képzelődött, mert a legények azt állítják, hogy igen szives modorban tárgyaltak vele.

Talán éppen ez az eset adta meg a reform életbeléptetéséhez az utolsó lökést. Jánosy Gyula főkapitányhelyettes ugyanis előterjesztést tett tegnap Gerő Ármint főkapitánynak, amelyben javasolja, hogy ezután az előállított egyént egyenesen a szolgálatban lévő rendőrtiszt elé vezessék, sem a kapus, sem a legénységhez tartozó más személyt kérdőre ne vonhassa, hogy miért állították elő, kicsoda, micsoda, mit csavarog, hogy mer szemtelenkedni, hallgasson, mert...

... Szóval erről van szó és értesülésünk szerint a főkapitány örömmel tette magáévá a javaslatot.

Ezután tehát a rendőr, aki valakit előállít, megteszi jelentését az altisztnél és nyomban felkeresi az inspekción tisztelet. Ezután csak ennek van joga kikérdezni az adatok felől.

Kétségtelen, hogy ez igen konciliáns reform; a bajba jutott uri ember, de meg az egyszerű polgár is egyenesen a művelt tiszttel intézheti el dolgát. Ezzel nem akarjuk teljesen nivó alá sülyeszteni a legénység és altisztek modorát, de bizonyára kellemesebb a rendőrségen a tiszttel érintkezni, — ha már okvetlenül érintkezni kell — mint egy altiszttel...

Ez az intézkedés igen okos reform, de aztán be is kell tartani. Ennélfogva az inspekción tisztnak mindig ott kell tartózkodni az épületben. Hallottunk hangokat a polgárság körében, amelyek kifogásolják, hogy az inspekción néha, ha egy félóra is, de elhagyja a rendőrségi épületet.

Ez úgy látszik, hogy még nincs szabályozva. Azért a főkapitány ur ezt is meghatározhatná, hogy az előbbi reform végrehajtása mindig lehetséges legyen.

A fürdővasut létesítése.

Az engedményesek újabb beadványa.

A fürdővasut kiépítésének kérdése örövendetes irányban halad.

Most, mikor már a dolog pénzügyi része a bécsi bank által dülőre jutott, azt hisszük, hogy Nagy-Várad városa sem térhet ki, — dacára a bizonyos oldalról állandóan megnyilatkozott ellenszenvnek — az elől, hogy megfelelő támogatással segítse elő a vasut mielőbbi létesítését.

Az engedményesek képviselője: Hankovits Ferenc tegnap beadványt intézett a városhoz, amelyben olyan kedvező megoldást ajánlja fel a város hozzájárulásának, amelyet még a mostani pénz szükség előtérbe tolásával sem hagyhat figyelmen kívül.

A város közönségének az érdekében szükséges a fürdővasut, tehát a kiépítés megakadályozása a közönség érdeke ellen van. De még tisztán pénzügyi szempontokból sem észszerű a fürdővasut építésének halogatása, mert 60 év múlva az egész vasut a város tulajdonába megy át ingyen.

Hankovits Ferenc tegnap a következő beadványt nyújtotta be a város törvényhatóságához:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Mély tisztelettel alulírottak Nagyvárad városához 10320—1913. sz. alatt intézett beadványunkban ama kérésünket terjesztettük elő, hogy a Nagyvárad—Püspök és Félixfürdő vasutjának a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter ur döntése szerint az érdekelttség által jegyzendő másodkibocsátású részvényeiből 300,000 kor. értékűt jegyezni sziveskedjék, kötelezőleg kijelenti hogy a város ezen áldozatkész hozzájárulásával szemben a vasut hatvan év múlva minden tartozékával a város tulajdonába megy át.

Hogy Nagyvárad városa részére a jelen feszült pénzügyi viszonyok mellett ezen kérelmünk teljesítését meg könnyítsük: s a várost abba a helyzetbe hozzuk, hogy a polgárság által oly rég sürgetett vasut létesítésére a döntő lépést meg tegye:

Van szerencsénk a tek. Törvényhatóság elé a következő alternatív javaslattal járulni:

1. Méltóztassék a 300.000 korona értékű másodkibocsátású részvényt jegyezni, amelynek átvétele akkor válik kötelezővé, amikor a vasut üzembe helyeztetik, addig a várost semmi költség nem terheli. Ez esetben, ha a város az átvételhez szükséges tőkét kölcsön útján szerzi be: a kölcsön hat százaléknál magasabb kamatait a fürdővasut vállalata fedezi.

2. Ha pedig a város közönsége nem óhajt kölcsönt felvenni, méltóztassék mindössze a 300.000 korona 6 százalék kamatait 60 évre garantálni, ez esetben is szabadságában állván a városnak, a részvényeket átvenni, amikor azt célszerűnek látja s amennyiben ez kölcsön útján történék, a 6 százaléknál ma-

gasabb kamatkülömbözetet későbbi átvétel-nél is vállaljuk.

Ezzel az alternatív javaslatunkkal a magunk részéről demonstrálni óhajtjuk, hogy minden tőlünk telhetőt megteszünk a vasut létesítése érdekében, legyen tehát szabad ama reményünknek kifejezést adnunk, hogy Nagyvárad város méltányolván ezen összeköttetés által reá háruló előnyöket, a szükséges hozzájárulást meg tagadni nem fogja, annál is inkább, mert a kötetendő terület-használati szerződésben biztosítani kívánjuk azt, hogy a vasut oly menetrenddel és oly viteldijak mellett fog közlekedni ami a polgárság érdekeink legjobban megfelel.

Kiváló tisztelettel:

Hankovits Ferenc.

Pusztító árviz.

Menekülés a halál torkából.

Elpusztított vizimalom.

Újabb halál az árban.

Az az óriási pusztítás, mely Biharvármegye legszegényebb részét érte legérzékenyebb módon, még mindig nem fejezte be munkáját. Az esőzés egyre tart, a patakok és folyók veszedelmesen emelkednek. A partok lakói kétségbe esve lesik a percek, melyek ki tudja mit hoznak.

Tegnap a legveszedelmesebb volt a *Rossia patak* pusztítása. Ez a szeszélyes kis víz, mely nyáron alig képes egy-egy vizimalom kerekeit hajtani, tegnap végig pusztította partjain a szegény emberek termését, koldusbotra juttatott egy nyomoruságos vízfőlnárt és most eltemetve tartja a medre mentén száz és száz hold föld vetését. A szeszélyes patak Biharpoklos község határában fut el. Eddig minden évben megnőtt, egy-egy helyen át is lépte medrét, de most oly nagy arányokban multa felül az előző éveket, hogy félve gondol rá a belényesi hegyek együgyű oláhsága. A *Rossia* hajtotta *Csupe Tódor* vizimalmát. Tegnap reggel még javában őrlött a malom. Egy óra sem telt bele a fekete hegyek közt zuhogó zápor kezdődött, mely a békés patakcocskából pusztító rémet csinált.

Csupe Tódor mit sem tudott a hegyek közt történekről. A patak vize meder nélkül óriási erővel hömpölygött a gyenge vizimalom felé. Utjában fákat sodort ki tövestől s hozta lefelé. A malom ajtaja egyszerre bevágódott s mire *Csupe Tódor* magához tért a réműlettől, már az ablakon is özönlött a víz. A molnárnak alig volt annyi ideje, hogy kimeneküljön az ablakon. A következő percben óriási recsegéssel omlott össze a malom s az épület részei ott usztak a piszkos árban.

A belényesi járásban a *Körözs is kiöntött*. A vetés mindenütt iszappal és vízzel van borítva. A kárt még hozzávetőleg sem lehet megközelíteni. A belényesi határban a vasuti hidat is elborította a víz.

A főszolgabíró a víz lefolyása után jelentést fog tenni a állapotokról az alispánnak.

A magyarországi járásban emberéletet is kívánt az áradás. Itt a *Hollód* vize öntötte el a vidéket. A hegyi patak gyors vize elsodort utjában minden vetést. A mélyedéseket mindenütt víz tölti ki. Tegnap egy ilyen vízzel telt mélyedésbe beleesett *Matyika* Lukrecia nevű 6 éves kapocsányi kislány. A

gyermek nem tudott kimászni a mélyedésből s mire az eset szemtanui segítségére lehetek volna, már meg is halt.

A vaskóhi járásban eddig még komoly baj nincs. A folyók és patakok ugyan megvannak áradya, azonban ha újabb esőzések nem lesznek, nem lesz nagyobb kár.

Tegnap Mezőtelegden kint volt Ertsey Lajos tb. főszolgabíró és Papp Elemér főmérnök. Megtekintették a Körözs által okozott pusztítást. Felvételeket készítettek a meder azon pontjairól, melyek legjobban ki vannak téve a víz erős nyomásának. Ezeket a gyenge részeket az ár apadása után meg fogják erősíteni.

..HIREK..

A hercegprimás és a katolikus nagygyűlés.

A november hónapban tartandó nagygyűlés előkészítő bizottsága nevében Zichy János gróf elnök a fővédőség elvállalására felkérte Csernoch János dr hercegprimást, aki erre a következő választ küldte:

Nagyméltóságú Gróf, V. B. T. Tanácsos,
Elnök Ur!

A mint Excellenciának mult hó 23-án hozzám intézett nagybecsű leveléből igaz örömmel értesülök, az Országos Katolikus Szövetség igazgató tanácsából kiküldött előkészítő bizottság a XII. Országos Katolikus Nagygyűlés idejét a f. évi november hó 9-11. napjaira tűzte ki.

Erősen hiszem, hogy az egész katolikus Magyarország ujjongó örömét fejezhetem ki, a melyet a nagy csapatszemle közleledtével érez. A mily gazdag a mi korunk eseményekben, a mily gyors és változatos az egymást kergető szellemi irányok élete, oly sok anyag halmozódik fel egy esztendő alatt is, amelyet gyűléseinken meg kell tárgyalnunk. Annál több munka gyűlt össze két hosszú esztendő alatt. Azért kettős lelkesedéssel kell készülnünk a 12. katolikus nagygyűlésre, amelynek már csak azért is fényesnek és nagyszabásúnak kell lennie, mert ennek keretében ünnepeljük az egyház 1600 éves szabadságának jubileumát, a világ legdicőbb szabadságharcának gyümölcsét: a lelkiismereti szabadságot. Szabad nemzetünk katolikusai bizonyára eddig nem látott számmal jönnek a XII. nagygyűlésre, hogy a mártírok vérén szerzett szabadságon örvendjenek.

Megragadom az alkalmat, hogy az Országos Katolikus Szövetségnek a nagygyűlés előkészítésének nagy munkájáért őszinte elismerésemet és bensőséges hálámát fejezzem ki. A Szövetségnek hivatása, hogy a legkiválóbb katolikus vezető emberekből vezérkart alakítson s azután ennek tervei szerint a különböző katolikus mozgalmakat, egyesületeket és társulatokat egységesen irányítsa. A XII. nagygyűlésnek elemi erővel kell követelnie a katolikusok egységét s ezen szent óhajtnak megfelelőleg a központi szervnek, az Országos Kath. Szövetségnek, megizmosodását és jelentőségében emelkedését.

A XII. országos katolikus nagygyűlés előkészítésének költségeire 400 koronát küldök és a felajánlott fővédőnkséget készséggel elfogadom.

Fogadja Excellenciád kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Esztergomban, 1913. június 27.

Csernoch János s. k.,
hercegprimás, esztergomi érsek.

AZ IDŐRŐL

nem divat beszélni. Ugy van az kérem, hogy amikor már minden aktuális és érdekes, komoly és vidám témából kifogytunk, röviden és kevésbé szellemesen azzal fogjuk meg felebarátunkat, hogy:

— Jaj, de komisz idő van!

Vannak azonban kivételek, amikor már nem lehet az időről szellemeskedni, amikor mégis csak beszélnünk kell róla, komolyan, olesó vicek nélkül. Már úgy vagyunk vele, hogy nálunk még mindég az idő tudja a legkomolyabb, a legnagyobb, a legszomorubb szenzációkat csinálni. Ilyenkor látszik a maga igazában, hogy a népek gazdagsága, jóléte, elsősorban a jó Istentől függ, mint a magyar közmondás tartja, hogy az Uristen a legfőbb gazda.

Nálunk most ismét felhangzik a keserves jaj, ezrek és ezrek nézik keservesen, kezüket tördelve, hogy a szürke felhőkből szakadatlanul ömlik az eső és a folyók hőmpolygó, haragos, sárga, piszkos áradata mint viszi el ismét egy esztendő munkáját, reményét, jövő jólétét.

Megeredt az eső és ma már millió és millió értékű vagyont tett semmivé a folyók kiáradt vize. És az emberek tehetetlenül vergődve állanak, az elborított földek, rombadőlt házak, tönkretett utak mellett. Erdélyből ismét ugyanolyan pusztulás híre jött hozzánk, mint tavaly.

A mult évi károkon, a mult évi szerencsétlenségen még mindég nem tudtunk okulni. Pedig, hisz szó se férhet hozzá, ezeket a vizáradásokat meg lehetett volna akadályozni, meg lehetett volna előzni. Vagyunk annyira előre a kulturában, hogy csak tenni, dolgozni kellett volna, és az ilyen katasztrófák ugyszólván örökre elkerülhetők, amint más országokban el is kerültek.

Mi azonban a mult évi áradások óta még mindég ott vagyunk a tervezgetéseknél. És hogy a tervek mikor válnak már tettek, azt igazán nagyon-nagyon nehéz volna megmondani. Annyi talán tény, hogy megkezdték hosszú és változatos körutjukat a hivatalok utvesztőiben. Egyik ügyosztályból ki, a másikba be, egyik fiókban hosszú stáció, a másikban még hosszabb stáció, úgy amint ez nálunk mindennel, amit csak valóra kellene váltani, történni szokott.

És a végén még azt is kisütik, (most hangzott el a nyilatkozat) hogy nincs pénz. Mert nálunk soha sincs pénz arra, amire szükség, égető szükség van.

Nincs pénz, hogy milliókat megmentsünk, hogy ezer és ezer ember egzisztenciáját, életét, vagyontságát, megóvjuk. Vajjon mire mennek hát a milliók? — Vajjon mire is van nekünk pénzünk? Mert hiába, annyira koldusok még sem vagyunk, hogy semmire se volna aranyunk...

Esik az eső, és ezrek meg ezrek, remegve, kétségbeesve nézik a sárga vizet, a szürke, felhős eget. La—Ly.

* **Plébánosi beiktatás.** Vasárnap, július 6-án fog megtörténni dr. Lestyan Endrének, az ujonnan kinevezett nagyváradi-ujvárosi plébánosnak a beiktatása. A beiktatás délelőtt 9 órakor kezdődik s a szertartást dr. Vueskies Gyula kanonok, Ujváros eddigi plébánosa fogja végezni, ki ez alkalommal fog bucsut venni volt hivatól.

* Egyházmegyei hírek.

Gróf Széchényi Miklós megyés püspök a mult héten végzett papszenteléssel, valamint az újvárosi plébánia betöltésével kapcsolatban a következő kinevezéseket, illetve áthelyezéseket rendelte el: Fetzer József debreceni káplán a nagyváradi papnövelde lelki igazgatójává lett kinevezve, helyébe Debrecenbe Tóth Kálmán váradvelencei káplán kerül, Velencére Kreznerich György ujmisés jön; Baumgartner Andor karkáplán a betegsége miatt szabadságot Heiler Nándor helyébe Békésre rendeltetett, Schriffert Béla uj-kigyósi káplán Váradra székesegyházi karkáplánnak, Ponner Antal Endrődről Békés-szentadrásra, innét Peszeky Gergely Endrődre helyezettetett át; Mordavszky József ujmisés egyelőre Békésabára megy a tanulmányai miatt ideiglenesen szabadságot Ceriek Gusztáv káplán helyére: Kocska József káplán Békésabáról Ujkigyósra helyezettetett, Wallner Győző csorvási káplán a budapesti Szent Imre kollégiumi prefektusa lesz helyébe Csorvársra Pezderka Sándor ujmisés kerül s végül a Szentföldön bibliai tanulmányokat végző Follmann Géza Békésabára káplánnak rendeltetett.

* A jogügyi bizottság ülése.

Nagyváradi város jogügyi szakkbizottsága tegnap délután ülést tartott dr. Thury László elnökle alatt. Ez alkalommal a kapuzárásról, valamint a hordók hitelesítéséről készített szabályrendelettervezetet tárgyalták.

* Ülések a vármegyén.

Biharmegye közigazgatási bizottsága ma tartja meg július havi ülést. Holnap a tisztii nyugdíjbizottság, 4-én a központi választmány tart ülést.

* Dedek Crescens Lajos kanonok.

A hivatalos lap tegnapi száma kanonoki kinevezéseket közöl. Ezek közül kiválik Dedek Crescens Lajos egyetemi könyvtárörnek esztergomi kanonoki kinevezése. Az új kanonok a katolikus írógárdának egyik hírneves, izmos tehetségű tagja, aki nem egy könyvével keltett már országos feltűnést. Legutóbb a „Tu me seguere” c. regényét fogadta általános elismeréssel a kritika. — Ezenkívül közli a hivatalos lap Kucsera Józsefnek, a pozsonyi társaskáptalan tagjává és Littassy Jánosnak az esztergomi főszékeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává történt kinevezését.

* A telefonhálózat fejlesztése.

Biharmegye tudvalevőleg nagyszabású tervezetet készített, melynek alapján a telefonhálózatot minden jelentősebb községbe be akarják vezetni. A tervezetet a miniszterhez terjesztették fel jóváhagyás végett. A miniszter tegnap küldte le az iratokat jóváhagyva. Ennek alapján még a folyó évben megkezdik a bővítési munkálatokat.

* Vidéki bankok kamatlábelszállítása.

A szatmárvidéki pénzintézetek körében nevezetes mozgalom indult meg a huszonegy helyi bank üzletfeleinek megmentése érdekében; az Osztrák és Magyar Bank fiókjának főnöke, Unger István bizalmas értekezletre hívta össze a jegybankkal visszleszámitoló viszonyban álló intézetek igazgatóit. Az értekezleten az a nézet alakult ki, hogy ma a bankoknak is érdeke, hogy üzletfeleik fizetőképességét fontartsák; egy pénzintézetnek sem érdeke az, hogy a nyereszkeskedést tulzashba vigye s így az

adóst romlásba döntse. A résztvevő bank-igazgatók kimondták, hogy most július elsejétől kezdődően a szatmári bankok le szállítják a kamatlábat; az intézetek által felszámítandó kamat ezentúl a 11 százalékot nem haladhatja túl. A tizenegy percent csak határvonal, melyet csak túllépni nem szabad. A megegyezés további részlete szerint ezt a maximumot nem tekintve, minden pénzintézet leszállítja az eddig szedett kamatlábat egy perccel: olyan pénzintézet tehát, amely eddig sem haladta túl vagy el sem érte a tizenegy százalékot, köteles szintén az eddigi kamatlábat egy százalékkal redukálni. A megállapodás megtartását úgy biztosítják, hogy a határozat ellen vétő bank elveszít az Osztrák és Magyar Banknál élvezett visszleszámitoló hitelét. Az akciót kiterjesztették a környékre is. — Efféle dolog elkelve Nagyvárad bankjainak nagy részénél is.

* **Érdekes orvosválasztás.** A közegészségügyi körök rendezése alkalmával többek között a vaskóhi járásban Kisszedres községében is rendszeresítették egy körorvosi állást. A rendszeresítés már két év óta jóváhagyást is nyert, ennek dacára nem tudták betölteni az állást, mert a pályázók, akiket megválasztottak, nem fogadták el az állást. A vaskóhi főszolgabíró legújabb pályázati hirdetménye alapján hat orvos adta be kérelmét. A körorvos-választás tegnap ment végbe Tempeleán Dezső elnökle alatt. A választás alkalmával egyhangulag dr. Kovács István marosvásárhelyi ezredorvost választották meg. Érdekes, hogy egy másik pályázó, mikor tegnap reggel megjelent a községben és meglátta a kis oláh falut, nyomban kocsira ült és kijelentette, hogy nem hajlandó fenntartani a pályázatát. A vaskóhiak most kíváncsian várják, hogy a megválasztott ezredorvos elfogadja-e az új hivatalt.

* **A Kraszna és az Ér szabályozása.** Pár év előtt nagy veszedelemmel fenyegette a Kraszna vize a vidéket, ahol elfolyt. Annak idején a bihari és a szatmári alispánok között komolyhangu hivatalos iratváltás is volt, mert egy áradás alkalmával átvágták a Kraszna medrét, amiből kellemetlensége keletkezett az Ér melléki lakosoknak, mert a kiszabadult ár mind az ő földeikre ment. A sok tárgyalásnak végre is meg lett a kellő eredménye. A két vármegye abban állapodott meg, hogy a Kraszna vizét bekapcsolják az Érbe. A terveket tegnap küldte le a földmívelésügyi miniszter, még pedig jóváhagyva. A munkálatok vezetésével Jeney miniszteri osztálytanácsost bízta meg a miniszter.

* **Ebzárlat.** A rendőrkapitányi hivatal az előfordult ebveszettségi esetek folytán további 40 napi ebzárlatot rendelt el, mely idő alatt a város területén levő ebek kötve tartandók, az utcára csak szájkosárral ellátott és pórázon vezetett ebet szabad kivinni. Az utcán talált kóbor ebeket a gyepmester elfogja és azonnal kiirtja.

* **A Hungária-cipőgyár ügyének rendezése.** Az agyon reklámozott Hungária-cipőgyár részvénytársaság jelenlegi vezetősége és igazgatósága nagy buzgalommal dolgozik, hogy a multak bűneit szanalja s rendbe hozza a vállalat ügyeit. Moskovits Farkas abban vélte a gyári vállalat boldogulását megalapítani, hogy behálózta nemcsak az országot, hanem Ausztria és a Balkán egyes városait is fényes üzletekkel, amelyek korántsem hozták be a befektetett tőke kamatait. Sőt egyes helyeken mindjárt megvá-

sárolta azokat az épületeket is, ahol alkalmas üzlethelyiségeket talált. Így azután nem csak cipőüzletekkel spekulált, hanem ingatlanokkal is, amelyek értéke nem felelt meg az érték adott összegeknek. Az új igazgatóság legsürgősebb feladatának tekintette, hogy ezektől a deficités üzletektől és drágán szerzett házaktól szabaduljon. A gyár hatvan-négy fióküzletéből már tizenhárom eladott, hatra nézve pedig most folynak a tárgyalások. A házak közül a pozsonyit, kassait és brassóit már eladták, még eladásra vár a budapesti, fiumei és kolozsvári. Az áruraktárban felhalmozott áruk értékesítése is jó uton van. Ha ezeket az eladásokat az igazgatóság szerencsésen keresztülviszi, a rengeteg teher-től megszabadított gyári vállalatnak sikerül biztosabb mederbe folytatni további működését. A vezetőség energikus fellépése erre reményt nyújt.

* **Kinevezés a kultuszminisztériumban.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király Neményi Imre dr. miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel fölruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki.

* **Terjed a feketehimlő.** Fiuméből jelentik: A városi tisztviselő jelentése szerint tegnap három újabb himlőmegbetegedés történt. Ezzel együtt a megbetegedettek száma huszonegyre emelkedett, a három halottat leszámítva, tizennyolc a betegek száma. A betegek állapota kielégítő.

* **Vasuti összeütközés.** Súlyos kimenetelű összeütközés történt tegnap a szatmár-bikszádi helyiérdekű vasut Avassó-felsőfalu állomásán. A vasutnak Szatmár felől jövő egyik vonata hibás váltóállítás következtében belefutott az állomáson álló hat megrakodott teherkocsiba. Az állomási pálya lejtős lévén, az összeütközés igen heves volt, úgy hogy a személyvonat több kocsija kisklott a sínekből. Egy másodosztályú kocsiiban utazott dr. Darabánt István szatmári ügyvéd, aki akkorra erővel vágódott az ablakhoz, hogy az orrcsontja kettétört. A fiatal ügyvédet súlyos sérülésével azonnal Budapestre szállították.

* **A katolikus népszövetségi jelvények megérkeztek és darabonként 30 fillérért kaphatók Zöldy Lajos pénztárnoknál.**

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legegységesebb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatio, hajmosás manieür. Telefon 11—98.

* **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változatos műsorral. *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. *Biró Irénke* csellóművész, *Köváry Józsa* priménkesnő, *Báthory Adél* zongoraművész, *Földesy Lili* kitűnő harmonista, *Füredi* nővérek dob és hegedű művésznők és *Várady Franciska* nagybőgősnő, a társulat magán-számokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves párfogást kérnek *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyeget stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

* **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerőssel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhett be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

* **Cukorka-, csokoládé-különlegességet** jobb izlésű közönség csak a *Cukorka-Bonboniereben* vásárol. Nagyvárad *Bémer-tér*, *Benedek Testvérek* fióküzlete.

* **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a *Rákóczi-uton*, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készitünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumök készítését már harminc koronától kezdve Szíves megkereséseket kérnek *Biró László* és *Társai* uri-, női- és papi-szabók *Rákóczi-ut 22.* Telefon 832.

* **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyílt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

* **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve *Feketénél Szent János-utcán*, *Kis-pipa* mellett.

* **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árusít Nagy-Váradon, *Szent János-utca 4. sz. alatt.*

* **Csödtömög eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: 5000 drb. ridikül kerül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vászón prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női színes ernyők 280 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyszintén gyerek zoknik hallatlan olcsó árban lesznek kiárusítva *Rákóczi-ut 18. sz. alatt.*

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad *Rákóczi-ut 20.* (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegységesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkertések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **CSODASZÉP,** friss, idejü természetű csemegezőlő! **Ószibarack, cukordinnye, ausztráliai idejü alma, friss paradicsom** stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, *Körös-utca.* Telefon 448 sz.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad *Színház-u. 4.* Emke mellett. **Készit:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár fűzővédőkben.* Telefonszám 827.

Valódi **Chassala szandálok,** amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré

sínhazi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **Utások**, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapott Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én **Kórház-utca 6. sz.** alatt modernül berendezett, ujonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobili-ta körökben általános megelégedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdó osok között régen érzett szükségletet pótol.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árbán, levelekre válasz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Kossuth-utca 6. sz.** ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletk helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. ezám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Bátor-utca 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

* **Kossuth-utca 12. sz.** ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Ezuton hozom a nagyközönség** szives tudomására, hogy a **Róna Andor-féle** üzletet megvettem és a raktáron levő összes kelméket, női kosztümöket, bluzokat, pongyolákat, selymeket és felöltöket eladásra bocsájtom. Kiváló tisztelettel **Róth Rózsef**, a Csipkeáruház tulajdonosa.

Kossuth-utca 2 sz.
házban a volt Tóth
Zsigmond féle **üzlet-**
helyiség azonnal ki-
adó. Értekezhetni a
Polg. Tak.-pénztárnál

x **Uj fakeskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Várház-u. 31/b

x **Ismét érkeztek** elegáns modell-kalapok **UJ-HELYI RÓZA** Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátýolok is kaphatók. Telefon 130.

OCCASSIO ELADAS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Olcsó gyógykurák itthon.

Hűléses, csúzos, rheumás fájdalmak ellen iszap, forró lég, fenyő-fürdők. Álmatlanság ellen villanydelej gyógyítás, hizlaló, soványító kurák.

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 839. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNC TáBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésesebb kiviteiben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bemer-tőrré (EMKE
kávéház emeletére) helyezte át.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap **jeges-kávét és fagyaltot**, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jegeskávé 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI-BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnepek és vasárnap.

x **A Betfiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyéb bazáreikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

SZÍNHÁZ

Kapuzárás.

Tegnap az utolsó előadással befejeződött a szini évad ott, a hol kezdődött: a kőszínházban. A karszemélyzet jutalomjátékára fellépett vendégül **F. Károlyi Leona** urnő s ez a vendégfellépés valósággal ünnepszámba ment.

A közönség tüntető tapsokkal fogadta régi kedvencét s ez a tüntetés megújult az egész este. A karszemélyzet jutalomjátékával bezárult egy évad, a melynek változatos műsorából az utólagos visszatekintésnél két kedvezőtlen momentum tűnik ki: az egyik a trágár fércelmények olyan tultengése, a milyennel még eddig egy szezon sem tündökölt, a másik pedig a Nagyváradon megfellelő művészek és kivált a művésznők személyében való biztos megállapodottság némi hiánya. Ez az utóbbi néha kissé megesapantotta a közönség érdeklődését, a mit aztán az igazgató a párisi külvárosi tizedrangú színházcskák malacságaival akart felfrissíteni, elég szerencsétlenül. Ettől eltekintve, az elmúlt évad művészi sikere eléggé számottevő s még jobb reménységekkel tekintünk a jövő elé.

Igaz, hogy ezeknek a reménységeknek ma még nem sok biztos alapjuk van, mert a meglevők közül is több értékes erő távozik és az ujakra nem sokat tudunk még. No, de van még idő a szervezkedésre és az igazgató saját érdekébe teszi, ha jó erőket szerződtet, mert láthatja, hogy Nagyváradon csak elsőrendű társulat fennállása jó üzlet. Nem kell elengedni az olyan erőket, mint **F. Károlyi Leona**, mert — a tegnapi előadás is bebizonyította — pótolnia nem sikerült.

Szép és óriási sikerű volt a kóristák jutalomjátéka, a szezon befejező előadása és ez a siker egyedül **F. Károlyi Leonának** köszönhető. Telt páholyok, zsufolt ház, hatalmas, zugó tapsvihár, amellyel minden énekszámát megismételtették és gyönyörű virágerdő és virágeső. Elhalmozták az ünneplésnek, a szeretetnek minden jelével. **F. Károlyi Leona** ma is az, aki volt, a nagyváradiak felejthetetlen, híres, szeretett, igazi nagy művésznője.

A kóristák az öltözöben küldöttségileg köszönték meg **F. Károlyi Leonának** vendégfellépését.

REPORTÁZ

A FTC Nagyváradon.

A vasárnapi mérkőzés.

Régen várt ünnepnapja, lesz vasárnap a nagyváradi közönségnek, amikor e város falai között tisztelheti a **FTC** footballesapatát, a diadalmas legénységet; amely a legrovidebb idő alatt, a leghathatósabban tette ismertté és megbeesültté a magyar nevet a

külföld előtt. Szemtől-szemben látni fogja a FTC hírneves játékosait, kik népszerűségben méltán vetekednek ma bármely közéleti nagysággal.

Itt lesz Schlosser Imre az elpusztíthatatlanul népszerű Slézi, a legjobb magyar footballista, kinek neve ma már fogalom lett a labdarúgásban. Itt lesz Rumbold Gyula a legkiválóbb magyar hátvéd, akit már az angol professionisták is irigyeltek tőlünk s aki egyike a magyar footballpályák legdelebb, legideálisabb férfi jelenségének. Itt lesz dr Bordás, Pataky, Blum, Páyer, Tóth (Potya) szóval mind, kinek dicsőségétől hangzik az ország.

A mérkőzés vasárnap délután 5 órakor lesz a Rhédey-kerti Sport-téren, bizonyára az egész város közönségének jelenlétében.

Az FTC vasárnap délelőtt érkezik meg s fogadtatására és ellátására a NAC nagyaranyu előkészületeket tesz.

TANÜGY.

Az iparoktatási bizottság ülése.

Nagyvárad város iparoktatási bizottsága tegnap délután a városházán ülést tartott. Lukács Ödön tanácsnok elnöklelte alatt Szücs Géza főszámvévő, dr Medvigy Gábor, Kelen Béla, Edelmann Menyhért, Czeglédy Jeremiás, Cser János, Szabó Károly, Széles Sándor, Buday Alajos, Szűts Izsó igazgató és Pásztor Bertalan jegyző voltak jelen.

Az ülés megnyitása után Szűts Izsó igazgató referálta a kitűzött ügyeket. Bemutatta a miniszter leiratát, amely szerint az ipari szakiskolát még ez év október havában megnyitják, egyelőre bérhelyiségben a Schlauch-téri Szabó-féle házban.

Lukács Ödön elnök jelenti, hogy a bérösszeget és az összes átalakítási kiadásokat az állam viseli. — Orvendetes tudomásul vették.

Ezután az ipariskolák jövő tanévi költségvetését ismertette Szűcs Izsó igazgató. Ennek kapcsán rámutatott, hogy a technológiai előadások sikeresek voltak, a téli építő ipari tanfolyamok fokozatosan kibővítettek; a felnőttek részére külön fa-, fém- és építőipari szakra.

A költségekhez, a pótdó, államsegély stb. bevételeken kívül a városnak 10395 koronával kell járulni.

A költségvetést elfogadta a bizottság.

Az ipariskolai épület létesítése.

Ezután jelentette az igazgató, hogy a tervbe vett ipariskolai épület létesítésére évenként 13294 korona áll rendelkezésre. A tervek már elkészültek, tehát az épület mielőbbi létesítése céljából a város a terveket mielőbb bíráltassa felül s azokat jóváhagyás céljából terjessze fel a miniszterhez, egyben irjon fel a kormányhoz, hogy más városok példáját véve, az építéshez államsegélyt nyújtson. A bizottság elhatározta, hogy ilyen irányban átír a város tanácsához.

Az órarendet elfogadták.

A múlt tanév eredménye.

Szűcs Izsó bejelentette, hogy az ipariskolában az évről-évre vizsgálatokat befejezték, rajzkiváltsággal kapcsolatban. Az eredményből bárki meggyőződhetett, hogy a tantestület megtette kötelességét. Ugy a kiállítás,

mint a vizsgálatok szép eredményt mutattak.

Lukács Ödön elnök a legnagyobb elismerését fejezte ki a tantestület és különösen az igazgató működése iránt. Lelelkiismeretesen és ambícióval működtek; a tanonc kiállítás is az ő buzgalmukat igazolta. Köszönetet mond az ipartestületnek is, hogy a szép kiállítás megtartását elősegítette.

Szabó Károly felvetette, hogy a kiállítás a közönség, a társadalom részéről nem részesült abban az érdeklődésben, amelyet megérdemelt volna. A lapok sem foglalkoztak kellőleg a tanonc kiállítással. Az ipartestület és iparoktatási bizottság együttesen hívnák fel ezen körök figyelmét.

Többek hozzászólása után az indítványt helyesléssel fogadták.

Bejelentette az igazgató, hogy az ipariskolai tanerők részére egy hónapos tanfolyam nyílik éppen most meg Nagyváradon, amelyen az egész országból 38 tanerő érkezett városunkba. Kiemeli ennek fontosságát, mint bizonyítékát annak, hogy a miniszter Nagyváradot azok közé a városok közé sorozza, ahol ilyen tanfolyamok tartására van megfelelő alkalom.

A bejelentést örvendetes tudomásul vették.

Jelentést tett az igazgató, hogy a női kereskedelmi tanfolyam igen szép eredménnyel megtartotta az évről-évre vizsgálatot.

Lukács Ödön kedves kötelességnek tartja, hogy elismerését fejezze ki a női kereskedelmi tanfolyam tantestületének és igazgatójának. Egyben felemlíti, hogy özv. Rechtné Bauer Zsófia igazgató most tölti be élete 70. évét. Indítványozza, hogy a bizottság ez alkalomból átiratban üdvözzölje.

Az indítványt egyhangulag elfogadták. Apróbb ügyek elintézése után az ülés véget ért.

TÁVIRATOK

A király utja.

Bécs, jul. 1.

A király ma reggel hét óra harmincöt perckor elutazott Bécsből Wallscebe és Ischlbe.

Dóczy József öngyilkos lett.

Budapest, július 1.

Ma délután 1 órakor Dóczy József pénzügyi titkár, országos hírdalköltő, Budapesten Krisztina-tér 8 sz. alatti lakásán főbelötte magát és azonnal meghalt. Sok szép magyar dala, így például „Daru madár utrakészon.” „Nádfedeles kis házikóm” stb. tette országszerte híressé, népszerűvé a nevét. Dóczy Józsefet idegbaja támadta meg. Ezelőtt 4 héttel meghalt a 6 éves kis leánya, ettől kezdve buskomorság vett erőt rajta és többször említette, hogy öngyilkos lesz. Megható levélben busuzott el feleségétől, aki most Lőcsén volt látogatóban és a zongorája mellett főbe lötte magát. Temegetése holnap lesz.

Botrány egy bankgyűlésen.

Budapest, jul. 1.

Tegnap a Józsefvárosi Bank közgyűlésén súlyos botrány készült. Kiderült, hogy az igazgatóság hamis mérleget terjesztett a közgyűlés elé. A vizsgálat megejtésére kiküldött bizottság elnöke, Weigand József a tegnapi közgyűlésen előterjesztette a jelentést és előadta, hogy az igazgatóság hamis mérleget terjesztett a közgyűlés elé, a felémelt alaptőke nagy része nincs befizetve és hogy az igazgatóság százezreket fektetett olyan vállalatokba, amelyeknél az összes vagyont elveszett. Indítványozta, hogy a közgyűlés az igazgatóságot vonja felelősségre és indítson az igazgatók ellen kártérítést. Az igazgatóság helyettes elnöke, aki a közgyűlésen elnökölt, ezt a határozatot nem akarta kimondani, mire a megkárosított részvényesek irtózatos lármába törtek ki:

— Csalók, gazemberek, tolvajok, kiállították és már olyan fenyegető volt a helyzet, hogy a közgyűlés elnökének menekülni kellett, mert botokkal támadtak rá. A részvényesek elhatározták, hogy bírói uton vesznek maguknak elégtételt.

Véres családi dráma.

Hódmezővásárhely, jul. 1.

(Saját tud.) Huszár János földbirtokos fiatal feleségét tegnap anyósa lakásán agyonlőtte. Az aszszonyt az édesanyja hazavitte és Huszár János folytonos könyörgésére sem engedte vissza hozzá. Erre a férj elkeseredésében agyonlőtte a feleségét, azután hazament a lakására, ahol a padláson rejtőzött el. Mikor a csendőrök utána mentek, szemök láttára lötte főbe magát.

Elitették a köztársasági-párt híveit.

Makó, jul. 1.

A rendőrség újabb tiltott gyűlés megtartása miatt Nagy György dr-t, Espersit János dr makói és Ács Jenő dr szabadkai ügyvédet, továbbá Hubai Károly kolozsvári törvényhatósági bizottsági tagot és az ottani ipartestület elnökét, azonkívül mintegy 15 kisiparost ismét tizenöt napi elzárásra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte, mert az egyik vendéglőben tiltott gyűlést tartottak.

Szerb-bolgár harc.

Belgrád, július 1.

Magántáviratok jelentik, hogy a szerbek és bolgárok között az egész vonalon elkecseregett harc fojrik. A bolgárok voltak a támadók, azonban a szerbek nagy erőfeszítéssel visszaverték őket, úgy hogy a bolgár csapatok nagy vereséggel voltak kénytelenek visszavonulni.

Szent István csatahajó.

Bécs, július 1.

(Saját tudósítónaktól.) A király elrendelte, hogy az épülőfélben levő hetedik csatahajót Szent István nevére kereszteljék.

Szerb elkeseredés.

Belgrád, július 1.

A lakosság rendkívül el van keseredve. Azt hiszik, hogy a kormány a bolgár csapatok támadását oknak fogja tekinteni a háborúra és a hadseregnek a megfelelő utatást fogja adni.

KÖZGAZDASÁG**Szarvasmarha kiállítás
Mezőtelegden.**

Mezőtelegdi szarvasmarha díjazással egybekötött kiállítás 1913 június 29-én volt megtartva. A kiállítást a biharmegyei gazd. egyesület rendezte a földművelésügyi miniszter ur támogatásával. A kiállítást Papp Imre egyetemi alelnök nyitotta meg.

Dacára a kedvezőtlen rossz időnek, a felhajtás kielégítő volt, ha nem is sok volt a kiállított állatok száma, de mindenesetre már látni lehetett az öntudatos tenyésztésnek az eredményét.

A bíráló bizottság kijelölése után, melynek tagjai voltak a tehének csoportjában: Telegdi László elnöke alatt Hunyadi Kálmán, Sebestyén Sándor állatorvos, Kállay József, Nagy Mihály, Dajka Ferenc.

Üszök csoportjában: Kellner György főállatorvos elnöke alatt: Telegdi József, ifj. Csapó Ferenc e. s. titkár, Telkosalka Nándor, Sági Lajos.

600 korona lett díjakra kiosztva. Volt 74 tehén, 34 üsző. Kiadatott még 4 dísz- és 3 elismerő oklevél.

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.26
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.74
Októberi rozs	— — —	8.86
Júliusi tengeri	— — —	7.58
Aug. tengeri (1913)	— — —	7.78
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.43
Októberi zab	— — —	8.59

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	817.—
Oszták hitelrészvény	—	618.50
4%-os koronajáradék	—	81.15
Oszt. magy. államv.	—	709.—
Jelzálogbank	— — —	418.—

Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Hazai bank	— — —	277.—
Magyar bank	— — —	536.—
Keresk. bank	— — —	3630.—
Timamurányi	— — —	687.50
Salgótarjáni kőszén	— — —	748.—
M. Alt. Kőszénbánya	— — —	1024.—
Közuti vasut	— — —	636.—
Városi villamos	— — —	355.—
Adria	— — —	537.—
Atlantika	— — —	—

Regénycsarnok.**AZ ELHAGYOTT RÓMA.**

Történeti elbeszélés.

Irta **Dús László.**

(Folytatás.)

64

És ezt az indítványt Franciaország főpapjai, papjai, kolostorai, káptalanai, a sorbonne, alig néhány kivétellel, elfogadták.

A papság és az ország népe a szakadás útjára lépett.

Amikor ennek híre Rómába, a pápa udvarába érkezett, VIII. Bonifác egyházi átkokkal sújtotta IV. Fülöp francia királyt, névszerint megnevezve, a kihirdetést azonban a király úgy akadályozta meg, hogy a bullát Franciaországba vivő pápai követet elzáratta; erre a pápa a királlyal tartó főpapokat felfüggesztette, a Sorbonne-egyetemet megfosztotta a tudorrá avatás jogától, a káptalanoktól elvette a választási jogot, visszautasította a vádakat és a felelősséget az egyetemes zsinathoz, melyet csak a pápa hívhat össze, szövetkezett Albert német királlyal, nemeseiket, polgárokat és a népet, akik Burgundia, Lotharingia, Bar, Dauphine, Provence, Jorlaquier és Arelasban laktak, feloldotta a hűségük alól.

„Ezzel azt a nagy munkát, melyet a Capetek nemzedékeken keresztül létrehoztak, a pápa hatalomszava most romlással fenyegette” — mert ezek a tartományok egykor mind Németországba tartoztak volt.

IV. Fülöp, 1303. június 24-én Louvre kertjében újból összehívta a nemzetgyűlést ahol Plasen mester megismételte a támadást a pápa ellen, és az egyetemes zsinat összehívását sürgette.

A király felhívta Károly nápolyi királyt a szövetségre, hogy Rómát támadja meg, de a nápolyi visszautasította az eretnek király szövetségét.

Ez időben Nogaret Vilmos kancellár sok pénzzel ellátva, Giovanni Sciarra Colonna bíboros és Stefano Colonna di Ferro kíséretében, velencei hajón, Anconába vitorlázott, hogy az egykori Colonna-birtokokról maguk-

hoz vonják az elégtelen elemeket, a megfélemlített glubelliókba bátorságot öntsének, mindenféle katonákat toboroztak Róma és a pápa megtámadására.

A pénz megtette hatását, az olasz nép nem tagadta meg magát és a fegyveres emberek nagy tömegekben gyűltek Flavia közepésében, hogy Rómára törjenek.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS, GYULA.**Fürdői menetrend.****NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.**

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 89	8 11
V.-Velence >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velence >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepeken egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velence >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velence >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepeken ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

**Legujabb!****Ha hegedülni**

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangú, domboru hegedűt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt **csak 12 koronáért**

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”

országsszerle elismert elsőrendű hangszerárúházában

Budapest, József-körut 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — ÓVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő**Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. Európai híré 41° C. meleg természetes hévíz.**

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1.60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyierem hirdlapokkal, zongora könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon, interurbán.

Dancs István.**Prospektust kívánatra küld a bérlőség.**

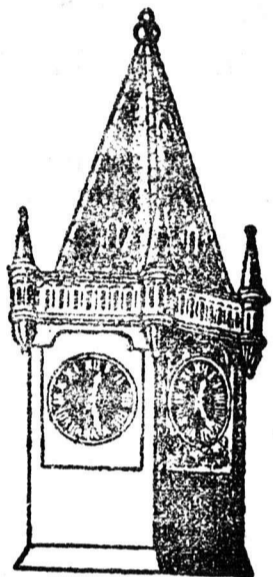
Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről uja készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebbi és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.



Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld

MODERNIRODABUTOROK,

PÉNZSZEKRENYEK, OKMÁNSZEKRÉNYEK, IRÓGÉPEK TELJES IRODÁK BERENDEZÉSÉT stb. ELŐNYÖS RÉSZLET-FIZETÉSRE IS SZÁLLIT AZ

Általános Kereskedelmi vállalat Nagy Sándor-utca 4.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és köfaragó telepe

Nagyvárad Rákóczi-u. 20.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztosságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujjonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kiváló saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfolyamok számára által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerinti

Heti órarend-ek

már kaphatók és pedig:

- (A) teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja 16 fill.
- B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
- C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
- D) csztatlan (hatosztály együtt) iskolák számára 20 fill.

A megrendelésnél a fentebbi megkülönböztetések és az egyes csoportok szerinti példányszámok pontos feltüntetését kérjük.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőhár, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára** ::

Pályázati hirdetmény.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület az elhalálozás folytán megüresedett titkári állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása kezdő évi 3600 korona, 3 ízben 5 évenként 200 korona korpótlék- és természetbeni lakás. Pályázni kívánók a kellő bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi július 20 ig alulírt elnökhöz annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek figyele nbe vétetni nem fognak. Az állás folyó év október 1-én elfoglalandó.

Nagy-Várad, 1913. jun. 18.

Markovits Antal

Inánd u. p. Cséffa.

elnök.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltesz szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

é v l á m p á k

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!
Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, víz hőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakosztoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirtda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.

441 YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gőnyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.



Ajánlja saját készítményű

sérv kötéit,

szazpenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeket, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai sérv kötéit,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendedmény.

Melocco Péter cementárú építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.

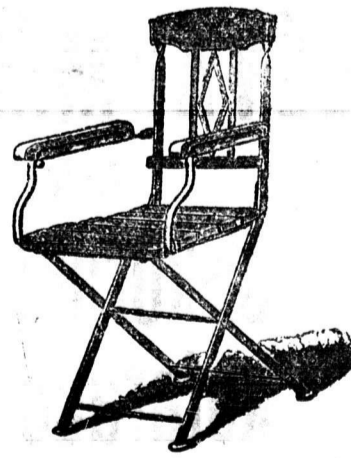
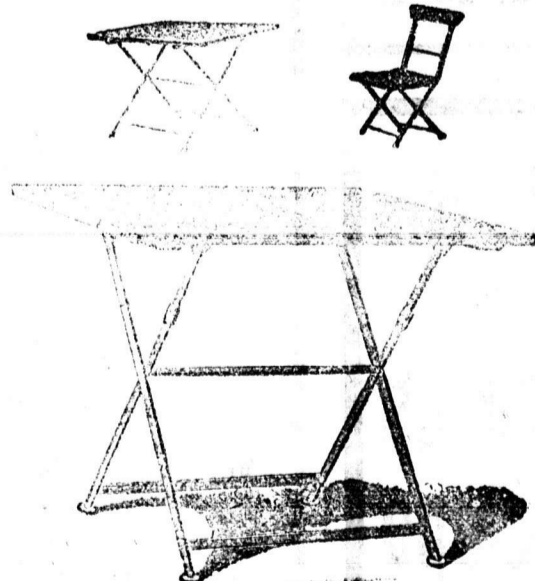
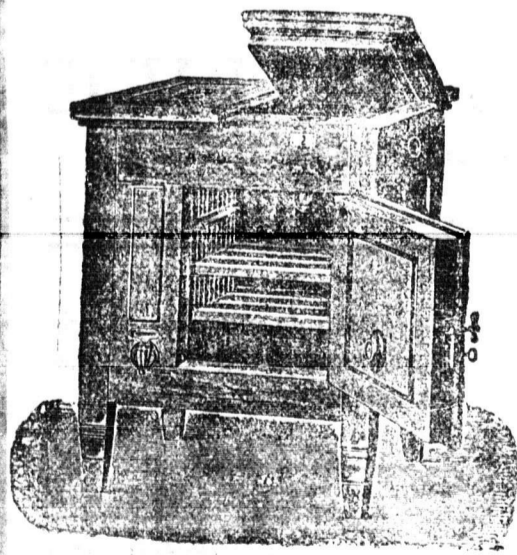
Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karimantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való időndarabokat, csömöszölit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakzerű építését. Nagyobb vállalatoknál tervekkel és költségvetéssel szolg.

Meghívást az ország bármely részéből elfogad



JÉGSZEKRÉNYEK || kertí vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK || asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.